

Rumuz: SRD562

ÇAĞIN AĞLARI İÇİNDEKİ DEBDEBE

Neye benzeriz zamanla? Hayata? İnsanlara? Çocuklara? Babalara? Kursaklara? Tabiata? Zamana? Yaşadığımız çağa? Neye benzeriz zamanla?

Metne bir soruyla başlıyorum. Sanki bir soru, birçok soruyu da doğuracakmış ve bu da çağın gözüyle Mehmet Akif'i düşünmektense, Mehmet Akif'in gözüyle çağı düşünmeye kaynaklık edecekmiş ya da her ikisini düşünüp de bir seçim yapmaya bizi itermişçesine yardımcı olacakmış gibi. Bir umut işte...

Amansız bir hastalığa yakalandığımız gelişme çağında, durmadan hırs örgüleri öreerek ve hep daha iyisini isteyerek, bekleyerek, iyisi olsun diye dövünerek yaşıyoruz. Ne uğruna diye sormak istemiyorum burada, zira birçoklarımızın kendince iyi ve haklı sebepleri olacaktır. Sözelimi iki salonlu bir ev, fazladan bir oda, ayakları yerden kesecek bir araba, bir yazlık, kolejde görülecek öğrenimler, kıdemler, tazminatlar, maaş endeksli zamlar, artan gelirle birlikte artacak olan giderler, parayla ters orantılı olduğu varsayılacak sevinçler, krediler, bonolar, faizler ve hisse senetleri, birtakım acıları unutturacak bize. Sanki. Kederin üstesinden gelmenin ve bütün yılğınlığı bir şekilde alt etmenin yolları bunlarmış gibi. Öyle geliyor bize, öyle inanıyoruz hani. Bunun için biraz da ...bu hırs, bu hınç, bu iştah, bu kudurtuculuk ve yaşamın içine akıyor olmaklık. Telaşına ayak uydurmaya çalıştığımız her şey, böylece beliriyor ve bizler; yenişemiyoruz bir türlü, bu çağ baskın çıkıyor.

Düşününce daha başka olmasını beklerken, nihayetinde bambaşka bir tabloyla karşı karşıya kalıyoruz. Far gören tavşan gibi kalıyoruz. Olduğumuz yerden ayrılamıyoruz. Yerimizde sayıyoruz. Bakın buradayız diyoruz soranlara, bakın iyi gibiyiz, bakın fena değiliz, bakın biraz borç altındayız ama düzeleceğini umuyoruz, bakın biraz daha para olsa çözülecektir işlerimiz, bakın, bakın, bakın...

Bakınıp durmakla geçiriyoruz zamanı. Kapıda, içimizde hiç doymayan bir hayvanın terbiyesinden kaçınmak için, sahip olduğumuz her şeyi geçiriyoruz. Önce zamanımız, sonra gençliğimiz, gelirimiz, çevremiz, eşimiz, dostumuz, kariyerimiz, geleceğimiz, tedirginliğimiz, benliğimiz, kişiliğimiz, karakterimiz, birer birer her şeyimiz...geçiriyoruz onları kapıdan. Kapıyı kapatmadan ve onları uğurlamadan evvel de ayakta konuşuyoruz bir süre onlarla. Gidecekler ya hani, onun rahatsız ediciliğinden olsa gerek bu konuşma ihtiyacı. İyi

dileklerimiz oluyor, kendine iyi baklar, mutluluklar filan. Bize ait olan şeyleri, yolculuyoruz böylece.

Yüklerden arınmanın geçici ve kandırıcı o rahatlığıyla dönüyoruz, yarım kalmış başka şeylere. Sözelimi içimizdeki heveslere yahut kursağımızdaki hayallere. Tam burada işte, bir şeyin dank etmesini bekliyoruz. Filmlerde alttan sesi yükselen bir müzik, gergin bir hava katar hani, orada biliriz ki bir şeyler olacaktır. Biraz öyle bir his. Bir şeyler olacaktır hissi yani. Bekliyoruz bunu.

Budaklanmadan evvel buradan birkaç dalla konuyu derinleştirmek istiyorum. Yaşananları iki başlığa düşürelim ve şimdi şu kargaşayı düşünelim:

1-Yaşadığımız çağa Mehmet Akif'in gözünden bakarak.

2-Yaşadığımız çağın gözünden Mehmet Akif'e bakarak.

İlkinden başlayalım. Yaşadığımız çağ...İnsanın düşündükçe tüylerini ürperten ve durmadan insanı karmaşıklaştıran bir şey bence, şu yaşadığımız çağ. Söz arasında, eski bir dostum bu konuda şöyle demişti: "Her şeyin çok hızlı olması, bizim de her şeyi çok hızlı tüketmemize yol açıyor. Bir şeyi bitirmek için bitiriyoruz, bir şeyi bitirmek için okuyoruz, bir şeyi bitirmek için dinliyoruz sırf. Sözelimi kitaplar, müzikler, filmler. Bu da bizi mutsuz ediyor. Aynı devinimin sürekliliği, bizi köreltiliyor ve hep aynı sabaha uyanıyormuş duygusuyla uyanıyoruz." Eski dostumu o zamanlar anlamış olsam da şimdilerde düşününce, daha fazla hak veriyorum ona. Gerçekten de bu çağın bıçkın bir tarafı, bizden çok taraflar koparıyor. Üstelik bunu gayet olağanmış gibi yapıyor. Sözelimi her şeye aşınaymışız da hani, bir başka sıra dışı şeyi yadırgamayız ve buna da hemen ayak uydurabiliriz gibi bir hava estiriyor bu çağ. Tükenme çağı çünkü bu ya da şair Cihan Ülsen'in de dediği üzere "*bu gündeme aldanırsak ölürüz biz; ana haber bültenlerinde yirmi beş karede bir ölüm, bilişim çağı çünkü alternatif bir ölme biçimidir.*"

Bilişime, çağa ve tükenmeye bir alt başlık açalım şimdi. Buradan Mehmet Akif'i düşününce, bu çağda Mehmet Akif'i düşününce, içim kıpırtılarla hareketleniyor, doğruya doğru. Milli Şair yaşıyor olacak bu çağda, kolay mı kıpırtısız kalmak? İdeolojileri, bir kenara bıraktıran türlü şeylerden biridir bana kalsa, Mehmet Akif. Sanki burada, aramızda yaşasa İstiklal Şairimiz ve neler yaşadığımızı tanık olsa, hatta durun biraz daha ileriye götürelim bu varsayımı ve tanık olmak yerine bu yaşadıklarımızı kendi de yaşantılasa, neler hissederd? İlerleyen teknoloji, gelişen internet hızı, ekonomik piyasa dalgalanmaları ve insanın

kaçınılmaz yalnızlığıyla baş başa kalması... bunları sırasıyla veyahut bir arada düşünseydi Milli Şairimiz ne hissederd? Bizim gibi karamsar altyapılı bir iyimserlikte mi olurdu sizce? Yoksa her şeyin hallolacağını salık verip gönlümüzü ferahlatır mıydı?

Ufak bir beyin fırtınası yaptım kendimle, bu konuda. Halen fikirleriyle, etkileriyle günümüzde varlığını sürdürüyor ya esasında Mehmet Akif, bir şekilde sirayet ediyor bu da zihnimizden geçen düşüncelere, ister istemez. Bana da sirayet ediyor bu. Bence, bu çağda yaşasaydı, aynı özveriye sahip olacaktı Mehmet Akif. Aynı umutları aşılacaktı. Düşünsenize, onca harbin ortasında, onca umutsuzlukta, dimdik ayaktaydı, uğraş verdi. Mısır'a gitti. Milletvekilliği yaptı. Gazetecilikle fikirler yaydı. Bir ülkenin karamsarlığını dağıttı esasında ya, üstelik yok olmanın eşiğinden, düşmanın iyice yerleştiği bir ipin ucundan çekerek milleti gayretleriyle. Kolay şey mi? Peki tüm bunları nasıl yaptı? Onca yoklukta, onca gelişmemişlikte, onca yetişmezlikte, onca yetinmezlikte, Mehmet Akif tüm bunları nasıl yaptı?

Bu soruları burada bırakıp çağımıza dönünce, asıl acılarımızdan biri de iletişimde karşımıza çıkıyor. Öyle ki, bir çözüm bulmaktan kaçındığımız ve kafalarımızı telefonlarımıza gömdüğümüz için çıkıyordur belki de birçok mesele. İletişemiyoruz çünkü bir türlü. Aynı odanın içinde bile bilmem kaç mega hız mesafelerimiz var, duvarlarımız var aramızda, engellerimiz, birbirimizi anlamadığımız dillerimiz. Ortak bir şeyleri, yalnızca duyumsayarak ve birbirimizden kaçınarak kurduğumuz cümlelerle paylaşma gereği duyuyoruz. Sözelimi çok ünlü bir markanın yaptığı bir reklam buluşturuyor bizi ortak bir konuda, ki o da pek uzun ömürlü olmuyor. İyi ama ya sonrası?

Sonrası umutsuz bir çağrı, kulaktan kulağa geçen.

Mehmet Akif ile çağ konusunu son olarak ele almak adına, yukarıda sıraladığımız ikinci başlığa (yaşadığımız çağın gözünden Mehmet Akif'e bakarak) geçelim şimdi. Bu konuyu yazmayı düşününce geçmişe gittim. Geçmişte, hayaller kurarak büyüdüm desem yeridir. İlkokulda öğretmenlerimin anlatıları ve sınıf panolarındaki resimler, beni büyülüyordu her defasında ve bana çok eski zamanlarda yaşıyor olma hissi veriyordu. Gidiyorum o günlere, uzun süre gözlerim kapalı, kendimi bir at üstünde savaşta düşünüyorum. Orada yaşıyorum. Bazen uzun süre düşünüyorum. Savaşları, insanları ve onlardan oluşmuş olan tarihi, bir köşesinden dahil olduğumuz gerçekliği, belirsizliğin hüküm sürebildiği dönemleri, fakirliği ve çaresizliği düşünüyorum. Neden bununla başladım? Çünkü hayatın her daim mücadeleyle geçtiği dönemlerde bile süregelen o çift savaş halini ansıyorum. Yani içi, yani dışı, yani bambaşka ve bir arada olmayı önemsiyorum. Bunu idrak ettiğimde nedense üstünden çok

uzun zaman geçmemiști, düşünüp de kurulmamın. İnebolu'da gıcırdayan iki katlı tahta ranzanın alt katındayım tüm bunları düşünürken. Hava soğuk gerçekten ve yatılı okumak yahut askerde olmak, kendinden bile uzaklaşmak kadar ağır geliyor başları. Neyse ki alışıyorum, düşünmemeye bir süre. Bir süre sonra da üzülmemeye. Ardından alışkanlıklarım değişiyor. Ve türlü tarih sahneleri geçiyor aklımdan. Türlü maceralar, türlü tozlu sayfalar. Bir gün bir şey dank ediyor. Mutsuz olduğumu fark ediyorum, o sıra bir kumandan çağırıyor beni ve cepheye gidiyoruz. İçimde patlıyor mutsuzluk...

Tahayyül sinemasını bir kenara bırakınca esasında daha başka bir ilenti doluyor ya insanın içine, işte ona benzeyen bu tabloda umutsuz bir taraf da oluyor niyeyse. Yani bu çağın gözünden, kendi gözümünden yani, Mehmet Akif'e bakınca, uğraş verdikleri, pek büyük emeklermiş meğer. Oysa bunun farkında olmaya bile vaktimiz yok neredeyse, hoş vaktimiz olsa da sabrımız yok. Eskiyen şeyler gibi görüyoruz ya tarihi, belki de ondandır bu yokluk mazeretleri.

Esasında bunca hıza, bunca gelişmeye karşılık, biz yetişemiyoruz bir türlü. Olanlara, yaşananlara, bakın kurulan hayal bile yarım kalıyor. Neden peki? Çağın suçu mu, bizim suçumuz mu? Bence hem bizim suçumuz hem de çağın suçu. Mehmet Akif, ömrünü bir şeylere adamakla harcarken, bizim harcayacak bir ömrümüz yokmuş gibi hissettiriyor çünkü bize çağ ve biz; gençler olarak umutsuzuz, yetişkinler olarak mutsuzuz. Tuhafsıyoruz her şeyi.

Ufaktan toparlamak adına her şeyin iyi olacağına olan inancımınla yazdım bunları. Arka mahallede biriken yalnızlığı, mutfaklara sinen zorundallığı, kapı altlarından süzülen boşluğu ve kış aylarında eşit dağılmayan soğuğu ancak böyle anlatabileceğime inandım sanırım yazarken. Nitekim anlatmanın tarihi de hep bir kaygının eşiğine dayanmaktadır: yazma kaygısından çok yaşama kaygısının. Bazen farklar olabiliyor tabii. Çünkü cinnetin özgünlüğü kadar sebeplerin de özgürlüğü yatmaktadır, birçoğumuzun zihninde. Biraz da bundan dolayı yazdım. Bir çözümden ziyade bir ayna tutmaktı asıl gayem. Mehmet Akif'e, bizim yaşadığımız çağa, uğraş verdiğimiz hayata, kaçtıklarımıza, yaptıklarımıza ve yapamadıklarımıza, kaçındıklarımıza ve uzun bir boşluğa saatlerce bakmalarımıza bir ayna tutmak...

Bilimin ve gündeliğin çarpışması gibi yaşantılarımız, bu çağda. Durmadan bir yerde sıkışan ruhumuz, bizi daraltıyor. Borçlardı, ödemelerdi, faturalardı, beklentilerdi, oydu, şuydu, buydu, iyi ve güzel günlerdi gibi nice şey... beklentiler yani... insan nasıl nefes alacaksa tüm

bunların içinde...belki daha az önemseyerek...belki daha çok...ama yetişemeyerek...hiçbirine yetişemeyerek...

Yetişemeyerek, çünkü iradenin savaşında, nedense hep kaybeden oluyoruz yahut kaybeden sayıyoruz kendimizi. Toplumun, iç yolculuğun, doğruluğun ve yargıların yaşamları kundaklamasının sonunda hep boynu büküklük kalıyor geriye. Böyle düşünüyoruz. Oysa bir yarın umudu taşımadan, nasıl kalınır hayatta? Düşünsenize, geçmişte borcu varken İstiklal Marşı'nı yazdığı için kendisine verilen ödülü kazanan Mehmet Akif, bu ödülü bağışladı. Parayı kabul etmedi. İyi ama neden? Düşündünüz mü nedenini hiç? Yahut çağımızın gözüyle baksak bu mevzuya, borcunuz var ve yarışmayı kazanıyorsunuz. Kazandığınızdan dolayı para ödülü veriliyor size. Borcunuz var, bakın burayı tekrar ediyorum. Parayı reddeder misiniz? Pek klişe olacak ama burada belirtmekte fayda var, size reddedemeyeceğiniz bir teklif var: Kabul eder miydiniz?

Sahici düşününce anlıyor ya insan, parayla satın alınamayan ve zaten Mehmet Akif'te olan şeyi. Umudu yani. Hoş, anlayınca neye yaracaksa bu çağda. Değil mi sayın umutsuz? Anlatayım istedim, yine de anlatayım istedim.

Bir umut işte...